

av Per Åsling (C)

Genomförande av riskkapitalavdrag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett skyndsamt genomförande av ett riskkapitalavdrag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riskkapitalavdrag för vissa noterade aktier.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om beloppsgränsen för riskkapitalinvesteringar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en höjd avdragsmöjlighet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riskkapitalavdrag för vissa juridiska personer.

Motivering

Tillgången till riskkapital är en avgörande tillväxtfråga för många företag. Det kan handla om allt från att möjliggöra en generationsväxling till att utöka produktionen eller satsningar på forskning för att möjliggöra framtida expansion. Inte minst är det ofta möjligheten att få riskkapital som avgör om företag ska kunna växa med breddat ägande och satsningar på nya marknader och på fler anställda.

För Sverige är riskkapitalförsörjningen på flera sätt en ödesfråga. Även om vårt land ser många små företag bildas är det betydligt färre företag som expanderar och växer till medelstora eller stora företag. En del i denna situation hänger säkerligen samman med de skatteregler som för många gör det mindre attraktivt att satsa egna pengar som riskkapital. Avkastningen i förhållande till risken riskerar helt enkelt att bli för liten.

En modell med riskkapitalavdrag prövades under perioden 1996-97 och avskaffades därefter som en del i en större översyn av beskattningen av ägande i småbolag. Den senaste statliga utredningen om skattelättnader för investeringar i småbolag, Skatteincitamentsutredningen (SOU 2009:33) refererade till detta och till de utvärderingar som bl.a. Nutek gjort. Även om Nutek konstaterar att tidsperioden och svarsfrekvensen var alltför låg för att dra säkra slutsatser, så gav ändå denna utvärdering tydliga indikationer på att riskkapitalavdraget ledde till fler och större investeringar än vad som annars varit fallet.

Det är en iakttagelse som ligger väl i linje med t.ex. den brittiska erfarenheten, där skattemyndighetens undersökningar visar att ca hälften av de investeringar som gjorts inte skulle kommit till utan det brittiska riskkapitalavdraget.

Inte minst i en ekonomisk återhämtningsperiod spelar möjligheten att investera i småbolag en stor roll för ekonomin. Det är vanligen de mindre bolagen som leder återhämtningen och som skapar den stora sysselsättningseffekten.

Det finns även en viktig regional aspekt av ett riskkapitalavdrag. Samtidigt som det finns en förhållandevis stor privat investeringsvilja i stora delar av landet, bland annat på grund av framsynta statliga samfinansieringssatsningar, så hämmas många företag av bankernas restriktiva kreditgivning i samma regioner. Ett riskkapitalavdrag skulle därför spela en relativt sett större roll utanför storstadsområdena.

Allians för Sverige hade under förra mandatperioden ambitionen att genomföra ett riskkapitalavdrag och den ovan nämnda utredningen är ett konkret utflöde av detta. Det är nu tid att omsätta den utredningen i praktiken och sjösätta ett permanent riskkapitalavdrag, vilket regeringen bör beakta i det kommande arbetet med 2012 års statsbudget.

Samtidigt finns åtskilliga punkter där utredarens förslag kan sägas inte vara tillräckligt långtgående. Det bör dock inte förhindra ett snabbt realiserande av utredningen, samtidigt som utestående frågor bereds i regeringskansliet eller i en ny, operativt orienterad utredning.

En brist i utredningen är att alla noterade aktier dras över en kam, vilket innebär att de som investerar i bolag som är noterade på mindre börser, som First North eller Aktietorget, inte kan komma ifråga för avdraget. De flesta av dessa företag är små entreprenörsdrivna företag i stort behov av riskkapital och det finns få anledningar att utestänga dessa från möjligheten till förbättrad finansiering genom riskkapitalavdrag. Regeringen bör därför låta utreda möjligheten att inkludera noterade aktier, givet vissa villkor, i ett riskkapitalavdrag.

Avsikten med ett riskkapitalavdrag är inte bara att få fram riskkapital, utan också att bolagen ska ha stabila och långsiktiga ägare. Även om utredningen inte föreslår någon tidsgräns för innehav så framgår det klart att man önskar långsiktighet och stabilitet för att bolagen ska kunna utvecklas. Dessvärre talar de alltför låga beloppsgränserna mot en sådan stabilitet och långsiktighet. Ett avdrag som kan användas för investeringar på upp till en halv miljon kronor är förvisso ett första viktigt steg, men önskar man också att riskkapitalavdraget ska bidra till ökad långsiktighet och stabilitet bör också de som vill ta ett något större ägaransvar kunna utnyttja avdraget. Ett rimligt första steg är att höja taket för riskkapitalavdrag till åtminstone det dubbla, d.v.s. en miljon kronor, vilket också motsvarar vad Svenska Riskkapitalföreningen förordar.

En närliggande fråga, som även den handlar om möjligheten till lönsamma investeringar är avdragsrättens andel av investeringen. Utredningen landar i förslaget om en avdragsrätt på 20 %, vilket motiveras med att utdelning på aktier i ett kvalificerat innehav enligt 3:12-reglerna beskattas just på detta sätt. Även för övriga onoterade aktier gäller en något lägre beskattning, 25 %, av såväl utdelning som kapitalvinster än för noterade aktier. Även om det finns en logik i utredningens förslag och varning för att en för hög avdragsrätt skulle kunna missbrukas, finns det skäl att eftersträva enhetlighet i skattesystemet och troligen borde avdragsrätten således uppgå till 25 %, vilket skulle spegla den beskattning som gäller för innehav i onoterade bolag. I den fortsatta beredningen bör regeringen beakta denna möjlighet.

Även om huvudsyftet med ett riskkapitalavdrag är att stärka det privata ägandet och investerandet i riskkapital finns det starka skäl att överväga åtminstone vissa utvidgningar utöver fysiska personer. Runt om i landet bildas i dag riskkapitalbolag och

riskkapitalföreningar, ofta som en medveten satsning för att stärka den lokala och regionala tillväxten. Dessa organisationer erbjuder fördelar för såväl större som mindre investeringar genom poolande av resurser som medger en större riskspridning. Ett riskkapitalavdrag som begränsas till fysiska personer riskerar i värsta fall att skapa en obalans mellan investeringar i dessa regionala och lokala organisationer och ett individuellt risktagande, vilket uppmuntras genom riskkapitalavdraget.

Det är lätt att förstå skälen till en snäv avgränsning, inte minst då alltför stor del av det svenska aktieägandet idag är anonymt och passivt. Samtidigt måste skillnaderna mellan storskaligt institutionellt ägande och det betydligt mer småskaliga och lokalt eller regionalt orienterade arbete som nu påbörjats runt om i landet, vanligen också med ambitionen att vara aktiva ägare som bidrar till att riskkapitalet leder till verkliga framgångar.

Mot den bakgrunden är det angeläget att regeringen i den fortsatta beredningen av ärendet överväger möjligheten att utvidga den berörda kretsen för ett riskkapitalavdrag, så att investeringar genom lokala och regionala riskkapitalbolag eller –föreningar inte missgynnas.

Stockholm den 27 oktober

2010

Per Åsling (C)